

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
-----------------------	---

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	13
-----------------------	----

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ «15»

1. ΠΛΗΘΥΣΜΟΙ	21
---------------------------	----

1.1. Πληθυσμιακή εξέλιξη στην Ευρώπη	21
--	----

1.2. Το φαινόμενο της αστικοποίησης και διάχυσης του πληθυσμού στην Ευρώπη	23
---	----

1.2.1. Φαινόμενα αστικοποίησης στην «ενδιάμεση» – πρώην ανατολική – Ευρώπη	26
---	----

1.3. Πληθυσμιακή δυναμική στην ΕΕ	27
---	----

2. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ	31
-------------------------------------	----

2.1. Γεννητικότητα	31
--------------------------	----

2.1.1. Θεωρητική προσέγγιση	31
-----------------------------------	----

2.1.2. Συνθήκες γονιμότητας στην Ευρώπη	32
---	----

2.1.3. Δημογραφικά μοντέλα	35
----------------------------------	----

2.1.4. Η γεννητικότητα στην ΕΕ-15	36
---	----

2.1.5. Τελικός αριθμός απογόνων	40
---------------------------------------	----

2.1.6. Γεννητικότητα εκτός γάμου	43
--	----

2.2. Ολική – Φυσική αύξηση του πληθυσμού	44
--	----

2.2.1. Το φαινόμενο γήρανσης του πληθυσμού	49
--	----

2.2.2. Δείκτες κατάταξης πληθυσμού	52
--	----

2.2.3. Γενικές εκτιμήσεις	57
---------------------------------	----

2.2.4. Η μετανάστευση ως καταλύτης στο φαινόμενο γήρανσης του πληθυσμού	60
--	----

2.2.5. Δημογραφικές ανισότητες μεταξύ περιφερειών της ΕΕ-15	62
---	----

2.3. Οικογένεια	66
-----------------------	----

2.3.1. Συνθήκες γαμплиότητας – διαζυγιότητας	67
--	----

2.3.2. Διαρθρωτικές αλλαγές στη δομή της οικογένειας. <i>Το μέγεθος των νοικοκυριών</i>	71
2.3.2.1. Άτομα που ζουν μόνα τους	76
2.3.2.2. Μονογονεϊκές οικογένειες	76
2.3.2.3. Γάμοι με συμβίωση	78
2.4. Συνθήκες θνησιμότητας	79
2.4.1. Δείκτες θνησιμότητας στην ΕΕ	80
2.4.2. Βρεφική θνησιμότητα	85
2.4.3. Το δημογραφικό χάσμα στην ΕΕ-25	86
3. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ	89
3.1. Η παγκόσμια μετανάστευση	89
3.2. Η μετανάστευση στην Ευρώπη τη μεταπολεμική περίοδο	95
3.3. Η κινητικότητα μέσα στην ΕΕ-15	99
3.3.1. Απίες και δυναμικότητα των μετακινήσεων μέσα στην ΕΕ-15	103
3.3.2. Κοινωνική ένταξη των μεταναστών	105
3.3.3. Κινητικότητα και περιφερειακές ανισότητες	105
3.4. Η μετανάστευση από τρίτες χώρες	106
3.4.1. Εθνικές μειονότητες και πολιτικές ένταξης – ενσωμάτωσης	109
3.4.2. Χορηγήσεις ασύλου – υπηκοότητας	111
3.4.3. Μεταναστευτική πολιτική ενσωμάτωσης στην Ευρώπη	114
3.4.4. Το φαινόμενο της παράνομης μετανάστευσης	115
3.4.5. Μετανάστευση και δημογραφικοί δείκτες	117
3.5. Μοντέλα μετανάστευσης	118
3.6. Μετανάστευση – Ελλάδα, νομικό πλαίσιο	121
3.7. Η θέση των πολιτών στα ζητήματα μετανάστευσης και πολυπολιτισμικότητας	125
3.8. Επιπτώσεις των μεταναστευτικών εισροών στην αγορά εργασίας. Νέες τάσεις στην παγκόσμια μετανάστευση	127
3.8.1. Σύγχρονα μοντέλα διαχείρισης της μετανάστευσης	129
4. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	131
4.1. Δείκτες απασχόλησης	131
4.2. Τομείς οικονομικών δραστηριοτήτων – παραγωγής	135
4.2.1. Αποκλίσεις μεταξύ των δύο φύλων ως προς την απασχόληση	139
4.2.2. Απασχόληση κατά ηλικίες	140
4.2.3. Απασχόληση στους νέους	141

4.2.4. Απασχόληση και θέση στο επάγγελμα	142
4.2.5. Απασχόληση κατά ομάδες ατομικών επαγγελματιών	145
4.3. Ανεργία	147
4.3.1. Η ανεργία μπροστά στη δυναμική μεταξύ των δύο φύλων	149
4.3.2. Περιφερειακή δυναμική της ανεργίας	150
4.3.3. Δείκτες ανεργίας κατά ηλικία – Η ανεργία στους νέους	152
4.3.4. Ανεργία μακράς διάρκειας	156
4.3.5. Σχέσεις απασχόλησης και εκπαίδευσης	157
4.3.6. Οι ιδιομορφίες της Ελλάδας ως προς την ανεργία	160
4.4. Το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο	164
5. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ – ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	167
5.1. Παγκόσμια δημογραφική έκρηξη και ανισότητες	167
5.2. Οικονομική ανάπτυξη και φτώχεια μέσα στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης	169
5.3. Οικονομική ανάπτυξη στην ΕΕ	175
5.3.1. Οικονομικοί δείκτες	177
5.3.2. Περιφερειακές ανισότητες και αναπτυξιακές προοπτικές στην Ελλάδα	184
5.4. Το εισόδημα των κατοίκων της ΕΕ	186
5.5. Εκπαιδευτικό επίπεδο	192
5.5.1. Έρευνα και ανάπτυξη στην ΕΕ-15	196

Η ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

6. Η ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ 25 ΧΩΡΩΝ	203
6.1. Οι νέες εντάξεις	206
6.2. «Ενδιάμεση» Ευρώπη	211
6.2.1. Μία επανασύνθεση σε δύο επίπεδα	216
6.2.2. Πληθυσμιακή κινητικότητα στην «ενδιάμεση» Ευρώπη	217
6.2.2.1. Εθνικές μειονότητες. Το ζήτημα των Ρομ	218
6.2.3. Η δομή μιας άνισης οικονομικής ανάπτυξης στην «ενδιάμεση» Ευρώπη	219
6.2.4. Μοναδικότητα και ποικιλότητα ενός περιφερειακού χώρου της Ευρώπης – Περιφερειακές ανισότητες	222
6.2.5. Πολεοδομική μετάβαση	225
6.2.6. Περίοδοι αστικοποίησης	229
6.2.7. Δημογραφική κρίση και κοινωνική δυσλειτουργία. Δημογραφική μετάβαση των «8» της «ενδιάμεσης Ευρώπης»	232

6.2.8. Το ζήτημα της υποβάθμισης του περιβάλλοντος σε χώρες της «ενδιάμεσης» Ευρώπη και στην πρώην ΕΣΣΔ και οι επιπτώσεις του στους δημογραφικούς δείκτες	239
6.3. Δημογραφικά χαρακτηριστικά των 10 Ν.Κ.Μ.	241
6.3.1. Πληθυσμιακή δυναμική	241
6.3.2. Δημογραφικοί δείκτες	244
6.3.3. Δημογραφικό μοντέλο κατάταξης	254
6.4. Οικονομικά χαρακτηριστικά	262
6.4.1. Οικονομικοί δείκτες	262
6.4.2. Εισόδημα	266
6.4.3. Απασχόληση. Τομείς οικονομικών δραστηριοτήτων – παραγωγής	268
6.4.4. Ανεργία	275
6.4.5. Επίπεδο εκπαίδευσης	278
6.4.6. Οικονομικό μοντέλο κατάταξης	283
6.4.7. Νέες ισορροπίες στην ΕΕ-25	290

7. ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ ΤΩΝ 10 ΝΕΩΝ ΚΡΑΤΩΝ-ΜΕΛΩΝ

7.1. Δημοκρατία της Τσεχίας	293
Γενικά χαρακτηριστικά	299
Χωρικές διαφοροποιήσεις	300
Πληθυσμός και δημογραφικά χαρακτηριστικά	301
Οικονομικά στοιχεία	306
Τομείς απασχόλησης και παραγωγής	308
7.2. Σλοβακία	312
Γενικά χαρακτηριστικά	317
Πληθυσμός και δημογραφικά χαρακτηριστικά	319
Οικονομικά στοιχεία	324
Τομείς απασχόλησης και παραγωγής	326
7.3. Ουγγαρία	331
Γενικά χαρακτηριστικά	336
Πληθυσμός και δημογραφικά χαρακτηριστικά	338
Οικονομικά στοιχεία	343
Τομείς απασχόλησης και παραγωγής	345
7.4. Πολωνία	350
Γενικά χαρακτηριστικά	356
Η άνιση περιφερειακή ανάπτυξη της Πολωνίας	356
Πληθυσμός και δημογραφικά χαρακτηριστικά	358
Οικονομικά στοιχεία	364
Τομείς απασχόλησης και παραγωγής	366

7.5. Σλοβενία	371
Γενικά χαρακτηριστικά	376
Δημογραφικά χαρακτηριστικά	376
Οικονομικά στοιχεία	382
Τομείς απασχόλησης και παραγωγής	384
Οι τρεις δημοκρατίες της Βαλτικής	388
7.6. Εσθονία	391
Γενικά χαρακτηριστικά	396
Πληθυσμός και δημογραφικά χαρακτηριστικά	397
Οικονομικά στοιχεία	401
Τομείς απασχόλησης και παραγωγής	403
7.7. Λετονία	408
Γενικά χαρακτηριστικά	413
Πληθυσμός και δημογραφικά χαρακτηριστικά	414
Οικονομικά στοιχεία	419
Τομείς απασχόλησης και παραγωγής	420
7.8. Λιθουανία	425
Γενικά χαρακτηριστικά	430
Πληθυσμός και δημογραφικά χαρακτηριστικά	430
Οικονομικά στοιχεία	434
Τομείς απασχόλησης και παραγωγής	436
7.9. Κύπρος	441
Γενικά χαρακτηριστικά	446
Πληθυσμός και δημογραφικά χαρακτηριστικά	446
Οικονομικά στοιχεία	451
Τομείς απασχόλησης και παραγωγής	453
7.10. Μάλτα	458
Γενικά χαρακτηριστικά	463
Πληθυσμός και δημογραφικά χαρακτηριστικά	463
Οικονομικά στοιχεία	467
Τομείς απασχόλησης και παραγωγής	469
Πηγές συνοπτικών Πινάκων χωρών	473
ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΩΝ	475
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	495
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	505